

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/5/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117206290
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Hanusová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1117206290.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Patricie Skotnickej v spore žalobkyne: U. X., W. XX, L., zastúpenej advokátom JUDr. Tomášom Baníkom, Košická 46, Bratislava, proti žalovanému: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefánikova 17, Bratislava, zastúpenému advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o zaplatenie 22 765 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 25C/17/2017-128, zo dňa 16.4.2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o náhrade trov konania m e n í tak, že žalobkyni p r i z n á v a proti žalovanému plný nárok na náhradu trov konania z priznanej sumy 9 106 eur.

Žalobkyni p r i z n á v a proti žalovanému plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 9 106 eur; vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na ich náhradu a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok 546 eur. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu 16.3.2017 domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť nahradiť jej škodu na zdraví 22 765 eur.

2. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že 7.9.2014 došlo v Piešťanoch k dopravnej kolízii, pri ktorej G. X., ktorý viedol osobné motorové vozidlo zn. Š.W. L.-D., EČV: V. zrazil žalobkyňu. Žalobkyňa pri tejto dopravnej nehode utrpela devastačné poranenie pravého predkolenia v dôsledku, ktorého jej muselo byť 11.9.2014 pravé predkolenie amputované. G. X. bol rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 7Tk/2/2015 zo dňa 9.12.2016 uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy v štádiu pokusu.

3. Žalovaný vyplatil žalobkyni jednorazové odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia 45 530 eur, spôsobené dopravnou nehodou. V prejednávanom spore si uplatnila voči nemu nárok na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 % , ktorý odôvodnila nízkym vekom, v ktorom došlo k poškodeniu jej zdravia, invaliditou a zdravotným stavom bez perspektívy zlepšenia ako dôvodmi hodnými osobitného zreteľa.

4. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku žalobkyne na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia prihliadol na následky, ktoré u žalobkyne dopravná nehoda spôsobila, na jej vek, obmedzené možnosti uplatnenia sa v živote a v spoločnosti a mal za to, že odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré žalobkyňa dostala nepredstavuje primerané zmiernenie následkov a že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 9 106 eur, čo predstavuje 20 % základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia

podľa bodového ohodnotenia (45 530 eur x 20 %). Vo zvyšnej časti žalobu s poukazom na ustanovenia § 427 ods. 1 a ods. 2, § 428 a § 444 Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1 a ods. 2, § 5 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 437/2007 Z.z.“) a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zamietol. Prihliadol na reálnu hodnotu peňazí, ktorými majú byť kompenzované imateriálne pôžitky, o ktoré žalobkyňa v dôsledku poškodenia svojho zdravia prišla. Pri rozhodnutí zohľadnil tiež tú skutočnosť, že v dôsledku poškodenia zdravia, možnosti uplatnenia žalobkyne úplne nezaniikli, len sa v podstatnej miere sťažili vo vzťahu k výkonu celej škály činností, ktoré žalobkyňa pred poškodením zdravia vykonávala. O náhrade trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 2 CSP a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania, keďže rozhodnutie o výške nároku záviselo od úvahy súdu a strany sporu mali vo veci každá len čiastočný úspech. Konštatoval, že žalobkyňa bola podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov oslobodená od súdnych poplatkov, a pretože žalobe žalobkyne v časti vyhovel, zaviazal podľa ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. zaplatiť súdny poplatok za žalobu žalovaného. Súdny poplatok za žalobu bol podľa položky 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. 546 eur (6 % z 9 106 eur).

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania podala odvolanie žalobkyňa a žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a priznať jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uviedla, že zásada úspechu v spore sa premieta v ustanovení § 255 CSP ako podstatné kritérium priznania náhrady trov konania. „Úspech vo veci“ súd vždy skúma, čo do právneho základu veci, a čo do výšky priznaného nároku. Zásadu úspechu vo veci podľa CSP treba tiež uplatniť aj na konanie, v ktorom výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Nejde totiž o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nakoľko ho nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Žalobca má teda aj v tomto prípade nárok na náhradu trov konania, avšak len z priznanej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne priznanej sumy je v tomto prípade opodstatnené z dôvodu, že úspech vo veci súd skúmal čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že aj v prípade, ak rozhodnutie súdu závisí od jeho voľnej úvahy, prípadne od výsledkov znaleckého dokazovania, nemožno opomenúť fakt, že strany zámerne hodnotu sporu nadhodnotia, aby napr. odmena za služby advokáta bola čo najvyššia a pod. Uviedol, že súdna prax sa v takomto prípade prikláňa k riešeniu, a to najmä s ohľadom na zastúpenie strany advokátom, ktorý má poznať aspoň bežnú judikatúru v obdobných veciach v skutkovo a právne totožných veciach, a napriek tomu, že bol žalobca v základe sporu úspešný, takýto výkon práva by ho nemal chrániť a náhradu trov súdy nepriznávajú nikomu alebo postupujú podľa zásady úspechu. Mal za to, že vyššie uvedené možno aplikovať aj na predmet tohto sporu, keďže žalobkyňa bola zastúpená advokátom, ktorý vzhľadom na daný skutkový stav nemohol objektívne očakávať, že priznané zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bude vo výške žalobou uplatneného nároku, t.j. 50 %.

7. Žalobkyňa v stanovisku k vyjadreniu žalovaného k jej odvolaniu uviedla, že odmena advokáta v konaniach, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu, sa nevypočítava zo žalovanej sumy, ale zo sumy priznanej súdom. Táto je pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 262 ods. 2 CSP základom pre výpočet tarifnej odmeny advokáta v zmysle § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Úvahu o úmyselnom nadhodnotení žalovanej istiny, ktorá by mala následne kreovať vyššiu odmenu advokáta, označila za absurdnú.

8. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v zmysle ustanovení § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej

inštancie je v napadnutej časti potrebné zmeniť, nakoľko nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 CSP).

9. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

10. Žalobkyňa si žalobou voči žalovanému uplatnila nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 % z už poskytnutého poistného plnenia 45 530 eur vo výške 22 765 eur. Nárok si uplatňovala v zmysle ustanovenia § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z., podľa ktorého v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %. Súd prvej inštancie žalobkyni priznal uplatnený nárok, ale len v rozsahu zvýšenia o 20 % (9 106 eur), vo zvyšku žalobu zamietol. Prihliadol pritom na reálnu hodnotu peňazí, ktorou majú byť kompenzované imateriálne pôžitky, o ktoré žalobkyňa v dôsledku poškodenia svojho zdravia prišla, ako aj na skutočnosť, že v dôsledku poškodenia zdravia, možnosti uplatnenia žalobkyne úplne nezanikli, len sa v podstatnej miere sťažili vo vzťahu ku výkonu celej škály činností, ktoré žalobkyňa pred poškodením zdravia vykonávala. K zvýšeniu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 20 % (nie žalobkyňou požadovaných 50 %), dospel na základe svojej úvahy.

11. Zásadu úspechu vo veci vyjadrenú v ustanovení § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP je treba uplatniť aj v konaniach, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo). V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Žalobcu totiž nemožno zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo je sprevádzajúce (obdobne nález Ústavného súdu ČR zo dňa 22. 6. 2000 sp. zn. III ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Výška takejto náhrady je už druhotná a nadväzujúca. Úspech strany v konaní tak nie je možné hodnotiť mechanicky len porovnaním toho, akú sumu si ako zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobca uplatnil podanou žalobou a aká suma mu bola v konečnom rozhodnutí priznaná. Všeobecné súdy musia nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nie súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho-ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (nález Ústavného súdu SR zo dňa 17.2.2016 sp. zn. I. ÚS 548/2015). Riešením tak je, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne z priznanej sumy; uvedené je zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ použitý v ustanovení § 255 ods. 1 CSP. Opodstatnenosť týchto úvah podčiarkuje aj dôvodová správa k Civilnému sporovému poriadku, podľa ktorej môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške; ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu (obdobne rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/150/2017 zo dňa 28.3.2018, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/23/2015 zo dňa 28.6.2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/179/2017 zo dňa 8.11.2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/88/2017 zo dňa 31.5.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/6/2017 zo dňa 28.8.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/152/2018 zo dňa 20.11.2018, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 10Co/191/2017 zo dňa 13.12.2017, uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/198/2018 zo dňa 18.9.2018, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/191/2017 zo dňa 13.12.2017).

12. Odvolací súd pri preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie o náhrade trov konania vychádzal z uvedeného a dospel k záveru, že súd prvej inštancie neposúdil vec správne, ak žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie žalobkyni priznal základ ňou uplatneného nároku (konštatoval, že boli dané dôvody osobitného zreteľa na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia), a len o výške náhrady rozhodol podľa svojej úvahy a žalobkyni priznal zvýšenie náhrady o 20 %, t.j. 9 106 eur. Zamietajúcu časť žalobkyňou uplatneného nároku na náhradu 22 765 eur nemožno hodnotiť ako procesný úspech žalovaného; táto časť ide na vrub úvahy súdu prvej inštancie. Žalobkyňa tak bola pri uplatňovaní nároku plne úspešná; pri určovaní výšky uplatňovaného nároku nemohla viesť ako bude súd prvej inštancie uvažovať. Žalobkyni preto prislúcha nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, avšak len z priznanej sumy, podľa „úspechu vo veci“ podľa ustanovenia § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP (ods. 11 tohto rozhodnutia).

13. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil tak, že žalobkyni priznal proti žalovanému právo na plnú náhradu trov konania z priznanej náhrady mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia 9 106 eur.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s jeho § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 tak, že žalobkyni priznal proti žalovanému plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mala vo veci plný úspech.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).